

הילדים לא יבואו לסדר

מנחם פורת: יש לנו שני ילדים נשואים ושישה נכדים. הם גרים בתל-אביב, ואנחנו – בחיפה. אנחנו שומרי שבת, ואילו הילדים שלנו, לצערנו, אינם שומרי שבת. הזמנו את כולם אלינו לליל הסדר. הזמנו אותם, כמובן, לישון אצלנו. הם אמרו שישמחו לבוא, אבל הם רוצים לחזור הביתה אחרי ליל הסדר, כי הדיירה שלנו קטנה ולא נוכל לישון בה עם ילדים קטנים.

אנחנו מתנגדים לכך שהם יסעו מאתנו בחג (אני מתנגד לכך בחריפות; אשתי – פחות). עליי החינוך שאנחנו קיבלנו, לא נוסעים בשבת ובחג. קשה לי להעלות על הדעת שיבואו אלי אורחים במכונית בשבת או בחג. אני יודע שבפית' שלהם הם נוסעים, אבל אינני רוצה להיות שותף לעניין הזה. גם לא נעים לי שהשכנים יראו שהם נוסעים. אנחנו גרים בשכונה דתית קטנה, שבה כולם מכירים את כולם.

הסברנו לילדים שזה לא אפשרי, וביקשנו שיבואו בכל זאת לישון. ניסינו לשכנע אותם שהיה צפוף אבל יהיה נחמד.

לצערנו, הם החליטו לא לבוא. אנחנו ממש עצובים. לא נעים להיות לבד בליל הסדר. הם הזמינו אותנו אליהם, אבל לנו קשה לנסוע. אנחנו נוסעים אליהם לפעמים באמצע השבוע, וגם הם באים אלינו לפעמים בערב, אחרי העבודה.

אשתי מנסה לשכנע אותי כבר כמה שנים שאהיה יותר גמיש, שאסכים לכך שהם יבואו אלינו בשבת במכונית, אבל קשה לי. מה את מציעה לנו לעשות?

מנחם מעלה שאלה לא פשוטה. התשובה לה קשה עוד יותר... יש כאן התנגשות בין שני תחומים: האמונה והדת מצד אחד, והמשפחה מצד שני. החיבור בין שני התחומים האלה לא תמיד חלק ופשוט.

איש באמונתו יחיה

לשאלת הדת אין לי עניין להיכנס כאן. איש באמונתו יחיה, אומר הפתגם. מנחם ורעייתו בחרו דרך חיים אחת. ילדיהם, שגדלו בביתם, בחרו דרך חיים אחרת. מה הסיבה לכך? גם לעניין הזה איני רוצה להיכנס. זו עובדה.

זה לא קל להורה לראות שבנו בחר בדרך חיים אחרת. אתה מחנך את הילדים בדרך שאתה מאמין בה, ואם הם בוחרים לעזוב את הדרך הזאת, אתה מאוכזב. זה קורה לרבים במגזר הדתי; זה קרה לרבים בקיבוצים; זה קורה במשפחות שבהן הילדים החליטו לחיות בחוץ-לארץ; זה קורה להורים שרוצים שהילד יהיה רופא ואילו הוא בוחר להיות שף; זה קורה להורים שרוצים שהבת תתחתן ותלד חמישה ילדים, ואילו היא בוחרת בקריירה בלי בעל ובלי ילדים.

זה קורה, וצריך ללמוד להתמודד עם הבעיה. כל הורה חייב להפנים את העובדה שהילד שלו, כשהוא מתבגר, בוחר לעצמו את דרך חייו.

אנחנו, כהורים, יכולים להשפיע על חייו בדרך הטבעית של חינוך, כשהוא צעיר. זו השפעה חיונית וחשובה ומשמעותית. אבל כשהילד בוגר, עלינו

צילום: שאול מילר

לקבל את בחירתו מתוך כבוד אליו.

אסור לנו לראות בה פגיעה בנו או בערכים שלנו או בדרך חיינו. במקום זאת, נעריך את העצמאות שלו, את האומץ שלו לבחור בדרך משלו ולדבוק בה. את הביטחון הזה הוא קיבל כנראה בגנים או בחינוך שנתנו לו.

מה נרגיש ומה יגידו

מנחם מתאר מצב כואב. ההורים רוצים להיות יחד עם הילדים והנכדים בשבתות, אך מוותרים על האפשרות, ולמעשה בוחרים להיות לבד. במילים אחרות: השמירה על השבת מכתובה להם את הקשר עם הילדים והנכדים.

כפי (כמו) שמנחם מתאר את המצב, אף אחד מה"צדדים" אינו מוכן להתגמש. הוא לא מוכן שיגיעו אליו במכונית. זה נוגד את הערכים שלו. הוא פוחד גם מ"מה יגידו". הילדים לא מוכנים

לישון אצל ההורים, כי לא נוכל להם.

רק אשתו של מנחם מגלה סימני גמישות, אבל היא במיעוט...

והתוצאה: הם מתראים פחות עם הילדים.

ואני שואלת: לא חבל? האם אין דרך להתגמש?

והתשובה, בלי לבדוק לעומק היא: ודאי שיש. אם רוצים באמת להיות יחד בשבתות ובחגים, כל צד צריך להתגמש ולכבד את רצון הצד האחר.

המורשת והמשפחה

כל אחד מאתנו מעביר לדורות הבאים את הערכים, המנהגים והזכרונות שספג בבית ההורים, בבית הסבים והסבתות. גם הילדים של מנחם זוכרים ודאי את השבתות והחגים ואת ליל הסדר בבית ההורים. משום מה, הם לא כל-כך מבינים את הצורך להעביר את המורשת לילדיהם. הם לא מוכנים להתאמץ לשם כך. גם את הסיבה לעניין הזה אינני רוצה לנתח כאן.

אבל דבר אחד חשוב אני רוצה לומר למנחם. אני בטוחה שאתה רוצה להנחיל לנכדיך את המורשת שינקת מהוריך. אני בטוחה שהדבר חשוב לך. אתה יודע שרק אתה ואשתך יכולים להעניק להם אווירה אמיתית של שבת, של חג, של פסח. בבית שלהם יש אווירה נהדרת, אבל אחרת.

אם הם לא יבואו אליכם לשבת, לחג ולליל הסדר – לא תוכל להעניק להם את החוויות האלה, את המורשת הזו. ולכן, לדעתי, אתה צריך לעשות הכל כדי להעניק להם את החוויה הזו.

עשה לעצמך חשבון נפש, ותתייץץ עם אשתך. מה חשוב יותר? שלא יחללו שבת וחג כשהם באים אליך, או שיפסידו את הרגשת החג והמשפחה. הרי אם הם לא יסעו אליך – הם יסעו למקום אחר...

את נושא ה"מה יגידו" צריך לשים בצד. חשוב שאם הם באים – שלא יפגעו ברגשות שאר הדיירים בשכונה. את הכל אפשר לפתור פתרון טכני, אם יש רצון טוב וגמישות.

אני מקווה שעדיין לא מאוחר, וכי תיהנו יחד מחג משפחתי אמיתי!

חג שמח!

ענת דותן

מכתבים למדור "הכל נשאר במשפחה" אפשר לכתוב לפי הפתובת: ענת דותן, "שער למתחיל", המסגר 9, תל-אביב. או למדור "כתבו לנו" באתר שלנו: www.slamathil.co.il